

QUICK SCAN

HUISVESTINGSOPGAVE ARBEIDSMIGRANTEN IN HET SRE 2013

opdrachtgever:

opdrachtnemer:

30 augustus 2013

QUICK SCAN HUISVESTINGSOPGAVE ARBEIDSMIGRANTEN IN HET SRE 2013

Inhoudsopgave	pagina
1. Aanleiding	3
2. Centrale vragen	3
3. De omvang en verdeling van het aantal arbeidsmigranten in het SRE (2010)	4
3.1 Spoor 1: de omvang en verdeling in beeld via de registratie in GBA en UWV (2010)	4
3.2 Spoor 2: de omvang in beeld via onderzoek Van der Heijden (2010)	5
3.3 Verschilanalyse en totaalbeeld schatting (2010)	6
3.4 Schatting aantal arbeidsmigranten (2012)	6
3.5 Door gemeenten zelf gemaakte schattingen	8
3.6 Verdeling van de schatting EU-arbeidsmigranten over het SRE (2012)	8
3.7 Sex-ratio EU-arbeidsmigranten over het SRE (2012)	9
4. Behoefteraming huisvesting arbeidsmigranten in het SRE	10
4.1 Redeneerlijn: huidige vervangingsbehoefte	10
4.2 Redeneerlijn: uitbreidingsbehoefte door economisch herstel	11
5. Bronnen	14
 Tabellen	
tabel 1 schatting totaal aantal arbeidsmigranten in de SRE op basis van de GBA en UWV-polisadministratie, 2010	4
tabel 2 schatting van het aantal arbeidsmigranten uit Midden- en Oost Europa in de (oude) politieregio Brabant-Zuid-Oost (volgt tevens SRE-grenzen), 2010	5
tabel 3 overzicht schattingen spoor 1 en 2	6
tabel 4 aantal in GBA ingeschreven EU-arbeidsmigranten in de SRE-gemeenten over 2010 en 2012 uitgesplitst naar Midden- en Oost-Europese (MOE) en Zuid-Europese (ZE) herkomst	7
tabel 5 verhouding tussen door SRE-gemeenten gemaakte schattingen van het aantal arbeidsmigranten en de feitelijke GBA-registratie	8
tabel 6 schatting van het aantal EU-arbeidsmigranten naar gemeente, 31-12-2012	8
tabel 7 sex-ratio populatie EU-arbeidsmigranten, 2012	9
tabel 8 evenredige verdeling huisvestingsopgave naar inwonertal SRE-gemeenten op basis van een beredeneerde opgave van de huidige vervangingsbehoefte (incl. stand van zaken per gemeente)	10
tabel 9 redeneerlijn: uitbreidingsbehoefte door economisch herstel	11
tabel 10 evenredige verdeling huisvestingsopgave naar inwonertal van SRE-gemeenten op basis van een beredeneerde opgave van de uitbreidingsbehoefte door economisch herstel (scenario 1: 15% en scenario 2: 35% groei aantal arbeidsmigranten) incl. stand van zaken per gemeente	12
 Bijlagen	
GBA-inschrijvingen per gemeente, 31-12-2012	15

auteur:

Johan van der Craats

j.vandercraats@huiswerkprojecten.nl

www.huiswerkprojecten.nl

QUICK SCAN HUISVESTINGSOPGAVE ARBEIDSMIGRANTEN IN HET SRE 2013

1. Aanleiding

Op 28 maart 2012 is door de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en een aantal landelijke organisaties van gemeenten, woningcorporaties, werkgevers en werknemers de 'Nationale verklaring (tijdelijke) huisvesting EU-arbeidsmigranten' ondertekend. Minister Blok heeft vervolgens onder meer ook het SRE gevraagd om uiterlijk in het najaar van 2013 tot bestuurlijke afspraken te komen tussen gemeenten, werkgevers en huisvesters. Inzet daarbij is om meer en betere huisvesting voor de in de regio aanwezige arbeidsmigranten te creëren.

In de regio wordt op verschillende manieren gewerkt om dat doel te bereiken. Maar er is meer nodig. Naast bestuurlijke consensus over de kwalitatieve opgave (zoals verwoord in de regionale verklaring van het SRE) is het eveneens van groot belang consensus te bereiken over de kwantitatieve opgave. Daarvoor is het belangrijk te weten: hoeveel huisvestingsplaatsen zijn noodzakelijk en hoe kunnen afzonderlijke gemeenten een evenredige bijdrage leveren om die te realiseren? Om deze reden heeft het SRE Huiswerk advies & projecten gevraagd een quick scan uit te voeren.

Definitie arbeidsmigrant

In deze quick scan wordt onder meer gezocht naar een betrouwbare schatting van het aantal in het SRE verblijvende arbeidsmigranten. Aangezien achter het begrip 'arbeidsmigrant' nogal eens een wisselende lading schuil gaat, is het goed het begrip te definiëren. In deze quick scan wordt aangesloten bij de definitie van het CBS:

Arbeidsmigranten worden gedefinieerd als alle 'eerstegeneratieallochtonen' van 15-64 jaar, die afkomstig zijn uit Bulgarije, Hongarije, Slovenië, Polen, Roemenië, Estland, Letland, Litouwen, voormalig Tsjecho-Slowakije (incl. Tsjechië en Slowakije), Portugal, Spanje, Italië of Griekenland en bovendien op 31 december 2010 of 31 december 2012 in Nederland woonachtig waren.

De belangrijkste reden voor het gebruik van deze definitie is dat deze aansluit op andere onderzoeken en bronnen, die eveneens in deze quick scan gebruikt worden. Overigens worden de begrippen 'eerstegeneratieallochtoon' en 'EU-arbeidsmigrant' omwille van de leesbaarheid door elkaar gebruikt.

Tot slot het begrip 'expat'. De betekenis van expat is volgens de Van Dale 'iemand die voor zijn werk tijdelijk in het buitenland woont'. Wikipedia geeft als definitie 'iemand die tijdelijk in een land verblijft met een andere cultuur dan die waarmee hij is opgegroeid. Meestal zijn ze daarbij uitgezonden door hun werkgever'. In het algemeen maatschappelijk verkeer heeft de term expat tevens de lading van 'hoog opgeleide kenniswerker'. Uit het voorgaande blijkt dat het niet goed mogelijk is om voor de betreffende herkomstlanden een scherp onderscheid te maken tussen de termen 'expat' en 'EU-arbeidsmigrant'. Om deze reden laten we het begrip 'expat' in de totstandkoming van de schatting achterwege. Bij de behoeftebeoordeling huisvesting (hoofdstuk 4) komt het begrip echter opnieuw naar voren aangezien 'expats' doorgaans een ander woningmarktsegment aanspreken dan 'reguliere' EU-arbeidsmigranten.

2. Centrale vragen

Het voorgaande leidt tot twee onderzoeksvragen:

1. Hoeveel arbeidsmigranten uit Midden-, Oost en Zuid-Europa zijn er in het Samenwerkingsverband Regio Eindhoven en hoe zijn deze verdeeld over de gemeenten?
2. Hoeveel huisvestingsplaatsen zijn op regionaal niveau noodzakelijk en hoe kunnen de afzonderlijke gemeenten daaraan bijdragen? In hoeverre hebben gemeenten hierbij een overzicht van de huidige huisvestingslocaties?

Let op:

Voor welke aanpak ook wordt gekozen: onderzoeken naar aantallen arbeidsmigranten leiden nooit tot harde uitkomsten. Zo lang arbeidsmigranten onvoldoende zijn geregistreerd, blijven de uitkomsten hooguit goed beredeneerde schattingen. Het wijzigen van aannames en denklijnen leidt tot andere uitkomsten. Ook zijn er verschillen in de tijd: veelgebruikte cijfers hebben als peildatum 31 december. Dat is in de periode waarin het aantal ingeschakelde seizoensarbeiders doorgaans een dip kent. Kortom: de cijfers moeten met de nodige voorzichtigheid worden geïnterpreteerd.

In hoofdstuk 3 wordt een beredeneerde schatting gemaakt van het aantal arbeidsmigranten in het SRE inclusief een verdeling over de gemeenten. In hoofdstuk 4 wordt op basis van deze schatting een doorvertaling gemaakt naar een (mogelijke) regionale en lokale huisvestingsopgave.

3. De omvang en verdeling van het aantal EU-arbeidsmigranten in het SRE (2010)

Om tot een beredeneerde schatting van het aantal arbeidsmigranten te komen, werken we twee aanpakken uit (paragraaf 3.1 en 3.2). Op grond van een vershilanalyse komen we tenslotte tot een 'eindbeeld' (paragraaf 3.3 t/m 3.5). De laatste twee paragrafen gaan in op de verdeling van EU-arbeidsmigranten over de SRE-gemeenten inclusief de verhouding tussen het aantal mannen en vrouwen.

3.1 Spoor 1: de omvang en verdeling in beeld via de registratie in GBA en UWV (2010)

De eerste bronnen om tot een goed beredeneerde schatting te komen vormen de GBA en de polisadministratie van het UWV:

- a) *de inschrijvingen in de GBA*: EU-migranten die gedurende een half jaar meer dan vier maanden in Nederland verblijven, moeten zich inschrijven in de GBA en ontvangen dan een burgerservicenummer (BSN). Van deze personen is het verblijfsadres bekend.
- b) *de registratie in de polisadministratie UWV*: In het kader van de Wet op loonbelasting moeten werkgevers sociale premies en loonbelasting afdragen namens hun werknemers. In principe staat daarmee iedereen die werkt voor een Nederlandse werkgever (een uitzendbureau is wettelijk gezien ook een werkgever) geregistreerd in de polisadministratie van het UWV. Dit geldt dus ook voor EU-migranten. De polisadministratie bevat gegevens van lonen, arbeidscontracten en uitkeringen en is gebaseerd op data uit de loonaangiften. In de meeste gevallen staat alleen een adres van de werkgever genoteerd

Beide bronnen hebben hun kracht maar ook hun beperkingen. Een belangrijke tekortkoming van de GBA is dat slechts een beperkt deel van de arbeidsmigranten daar geregistreerd staat. Maar ook de UWV-polisadministratie kent haar beperkingen. Uit een analyse is gebleken dat van slechts 1% van de personen uit de UWV-polisadministratie ook het woonadres in Nederland genoteerd staat. Dit betekent dat van de EU-migranten die wel in de polisadministratie geregistreerd staan, maar niet in de GBA, alleen de werkregio bekend is. Dat maakt vergelijkingen met de GBA zeer lastig omdat daar juist het woonadres genoteerd staat.

Desalniettemin biedt het combineren van beide bronnen een goede basis voor een schatting van het aantal arbeidsmigranten op het nivo van de SRE-regio. Uit onderzoek van prof. dr. P.G.M. van der Heijden van de Universiteit Utrecht¹ (2013) is gebleken dat van alle MOE-landers 53% in 2010 is geregistreerd in de GBA en/of UWV-polisadministratie. Als rekening wordt gehouden met deze registratiegraad, kan een uitspraak worden gedaan over het totaal in de SRE verblijvende MOE-landers. Aangezien er geen gegevens voorhanden zijn over de registratiegraad van ZE-landers wordt hier aangenomen dat de registratiegraad van MOE-landers niet significant afwijkt van ZE-landers. In tabel 1 staat een overzicht van het aantal in de GBA en UWV-polisadministratie geregistreeerde arbeidsmigranten in de SRE-regio. Deze gecombineerde bronnen zijn vervolgens 'opgehoogd' (met de factor $100/53 = 1,9$) om tot een totaalschatting te komen.

Tabel 1: schatting totaal aantal arbeidsmigranten in de SRE op basis van de GBA en UWV-polisadministratie, 2010²

bron	MOE 2010	ZE 2010	totaal
GBA	5.720	2.530	8.250
UWV	3.400	100	3.500
Subtotaal	9.120	2.630	11.750
<i>Totaal na ophoging</i>	<i>17.208</i>	<i>4.962</i>	<i>22.170</i>

Conclusie spoor 1: Op basis van het 'ophogen' van registratie in de GBA en UWV-polisadministratie kan het totaal aantal EU-arbeidsmigranten in het SRE in 2010 op 22.170 worden geschat.

¹ Aantallen geregistreeerde en niet-geregistreeerde burgers uit MOE-landen die in Nederland verblijven, Rapportage schattingen 2009 en 2010, Van der Heijden, Universiteit Utrecht, 2013

² Toolkit 'Inschatting aantal EU-migranten op gemeentelijk niveau' handvatten voor gemeenten, CBS, in opdracht van Ministerie van BZK, VNG, Aedes, werkgevers- en werknemersorganisaties, 2012

3.2 Spoor 2: de omvang in beeld via onderzoek Van der Heijden (2010)

Op verzoek van het ministerie van BZK heeft Prof. Dr. P.G.M. van der Heijden van de Universiteit Utrecht een schatting gemaakt van het aantal migranten uit Midden- en Oost-Europa in 2010 (Zuid-Europese landen zijn in deze schatting niet meegenomen). Dit is een vervolg op de schatting over 2008 en 2009. Een schatting over 2011 en 2012 is nog niet mogelijk, omdat de daarvoor benodigde data nog niet beschikbaar zijn.

Het onderzoek geeft het aantal migranten uit Midden- en Oost-Europa weer dat in de GBA en/of bij UWV geregistreerd staat en maakt een schatting van het aantal personen die *niet* in deze systemen geregistreerd staan, maar hier wel wonen en/of werken. In:

- 2008 was het totaal aantal EU-arbeidsmigranten in heel Nederland maximaal 280.000
- 2009 maximaal 305.000
- 2010 maximaal 340.000

De schattingen laten zien de groep lineair groeit. Er is geen sprake van exponentiële groei. De schattingsmethode is gebaseerd op enkele aannames. De onderzoekers geven aan dat een kleine afwijking van de aannames tot grote veranderingen kan leiden. Daarom moet ook deze schatting met zorgvuldigheid worden gebruikt.

In het onderzoek worden drie bronnen gebruikt. Naast de eveneens bij spoor 1 gebruikte gegevens uit de GBA en de UWV-polisadministratie, wordt ook het zogeheten HerKenningsdienstSysteem van de politie (HKS) gebruikt. Voor het HKS is gekozen omdat dit een van de weinige bestanden is waar ook niet-geregistreerden in voorkomen. De registratie van de HKS-gegevens vindt echter plaats op het schaalnivo van de oude 25 politieregio's. De grenzen van de oude politieregio Brabant-Zuid-Oost vallen echter precies samen met de grenzen van het SRE. Van de oude politieregio en daarmee dus ook van het SRE, zijn schattingen bekend van het aantal aanwezige arbeidsmigranten uit Midden- en Oost-Europa.

In tabel 2 staat in de eerste twee rijen een schatting afkomstig uit het onderzoek Van der Heijden. De eerste rij geeft een schatting van het totaal aantal MOE-landers in heel Nederland naar nationaliteit. De tweede rij geeft een relatieve omvangsschatting van het aantal MOE-landers in de politieregio Brabant-Zuid-Oost.

Tabel 2: schatting van het aantal arbeidsmigranten uit Midden- en Oost Europa in de (oude) politieregio Brabant-Zuid-Oost (volgt tevens SRE-grenzen), 2010

	aantal Polen	aantal Roemenen	aantal Bulgaren	aantal overige MOE- landers	totaal
schatting heel Nederland	169.759	69.225	38.784	63.327	341.094
relatieve omvangsschatting politieregio Brabant-Zuid- Oost	7%	5%	2%	5%	6%
absolute omvangsschatting politieregio Brabant-Zuid- Oost	11.883	3.461	776	3.166	20.466

In de derde rij is de relatieve omvangsschatting uit de tweede rij vertaald in een absolute schatting. Zo is de schatting dat het aantal arbeidsmigranten uit Midden- en Oost Europa in de politieregio Brabant-Zuid-Oost in 2010 20.466 bedroeg.

Conclusie spoor 2: op basis van het onderzoek van Van der Heijden wordt geschat dat in 2010 zo'n 20.466 arbeidsmigranten uit Midden- en Oost-Europa verbleven in het SRE (dus excl. Zuid-Europese arbeidsmigranten).

3.3 Verschilanalyse en totaalbeeld schatting (2010)

De schattingen van spoor 1 en 2 kunnen niet zomaar naast elkaar worden gelegd. Immers, de schatting van spoor 2 (onderzoek Van der Heijden) richt zich alleen op arbeidsmigranten uit Midden- en Oost Europa. De Zuid-Europese arbeidsmigranten zijn daarin nog niet meegenomen. De enige manier om deze groep in beeld te krijgen, is op basis van een schatting van hun registratiegraad in de GBA en UWV-polisadministratie. Om deze reden wordt eerder gemaakte schatting van 4.962 Zuid-Europese arbeidsmigranten (tabel 1, kolom 2) toegevoegd aan de gemaakte schatting bij spoor 2. Dat levert het volgende totaalbeeld op:

Tabel 3: overzicht schattingen spoor 1 en 2

bron	MOE 2010	ZE 2010	totaal EU- arbeidsmigranten
Totaal schatting spoor 1 (bron: GBA/UWV)	17.208	4.962	22.170
Totaal schatting spoor 2 (bron: Van der Heijden)	20.466	4.962	25.428

Beide benaderingen komen neer op een schatting van tussen de 22.000 - 25.000 arbeidsmigranten in de SRE-regio in 2010. De bandbreedte tussen de schattingen kan verklaard worden door verschillende factoren. Hierbij valt te denken aan de sterk uiteenlopende registratiegraad voor de verschillende groepen arbeidsmigranten. Volgens Van der Heijden kennen Polen op landelijk niveau met 77% de hoogste registratiegraad. Roemenen scoren met een registratiegraad van 13% in dit opzicht slecht. Uiteraard zal de registratiegraad ook op regionaal en lokaal verschillen tonen. Hierdoor zullen ook de uitkomsten van schattingen worden beïnvloed.

<i>Conclusie A: Op basis van het voorgaande kunnen we concluderen dat het totaal aantal in de SRE aanwezige EU-arbeidsmigranten in 2010 kan worden geschat tussen de 22.000 - 25.000.</i>

3.4 Schatting aantal arbeidsmigranten over 2012

In paragraaf 3.3 is geconcludeerd dat de SRE-regio in 2010 tussen de 22.00 en 25.000 arbeidsmigranten telde. Uiteraard wil het SRE een actueler beeld hebben. Hiervoor staan twee bronnen ter beschikking:

1. Een in het kader van deze quick scan door alle SRE-gemeenten aangeleverde overzichten van het aantal in hun GBA geregistreerde arbeidsmigranten per 31-12-2012
2. Een in het voorjaar 2013 door het SRE gemaakt overzicht waarin verschillende gemeenten een schatting hebben gemaakt van de binnen hun grenzen aanwezige arbeidsmigranten

De nader gespecificeerde GBA-inschrijvingen per gemeente staan opgenomen in de bijlage. In tabel 4 zijn - samen met de gegevens over 2010 - de belangrijkste cijfers weergegeven.

Tabel 4: aantal in GBA ingeschreven EU-arbeidsmigranten in de SRE-gemeenten over 2010 en 2012 uitgesplitst naar Midden- en Oost-Europese (MOE) en Zuid-Europese (ZE) naar herkomst

gemeente	MOE 2010	ZE 2010	totaal GBA 2010³	MOE 2012	ZE 2012	totaal GBA 2012
Asten	110	10	120	317	19	336
Bergeijk	55	20	70	59	14	73
Best	165	35	205	166	21	187
Bladel	100	40	140	131	68	199
Cranendonck	135	35	165	158	38	196
Deurne	115	45	160	136	50	186
Eersel	40	15	55	50	17	67
Eindhoven	2.585	1350	3.935	3171	2145	5316
Geldrop-Mierlo	170	95	265	201	71	272
Gemert-Bakel	280	95	375	430	92	522
Heeze-Leende	65	10	75	80	24	104
Helmond	1.050	495	1.540	1415	494	1909
Laarbeek	80	25	105	99	49	148
Nuenen, Gerwen en Nederwetten	55	30	85	91	56	147
Oirschot	45	10	55	43	11	54
Reusel-De Mierden	45	20	65	50	12	62
Someren	160	15	175	420	30	450
Son en Breugel	60	10	70	80	39	119
Valkenswaard	130	65	195	132	71	203
Veldhoven	215	95	310	244	117	361
Waalre	55	25	80	64	31	95
totaal	5.720	2.530	8.250	7.537	3.469	11.006

Uit de tabel blijkt dat er op 31 december 2012 11.006 EU-arbeidsmigranten ingeschreven stonden in de 21 gemeenten die SRE vormen. Dat is een toename van 33% ten opzichte van 2010. De toename van het aantal ingeschreven arbeidsmigranten zou kunnen worden toegeschreven aan het feit dat gemeenten de inschrijving van reeds langer aanwezige arbeidsmigranten in het GBA hebben gestimuleerd. Volgens het onderzoek van Van der Heijden is die kans klein. Hij stelt dat de registratiegraad (in de GBA en/of UWV) van MOE-landers in de periode 2008-2010 slechts licht (van 49 naar 53%) is toegenomen. Het lijkt niet aannemelijk dat dat in de daarop volgende jaren ineens sterk veranderde. Een groei van 33% van de populatie arbeidsmigranten past ook in de lijn van andere regio's, die een aantrekkelijke bestemming vormen voor arbeidsmigranten. Zo is in de regio Holland Rijnland de groei van het aantal arbeidsmigranten in deze periode 39%⁴.

Als de schatting over 2010 met 33% wordt opgehoogd (inclusief een kleine 'correctie' voor een verbeterde registratie), kan worden gesteld dat het aantal arbeidsmigranten eind 2012 tussen de 29.000 - 33.000 bedraagt. Deze schatting wordt ook door andere gegevens ondersteund.

Een belangrijk gegeven is de registratiegraad van arbeidsmigranten in het GBA. Uit de CBS-analyse over 2010 blijken op landelijk nivo 103.615 MOE-landers in de GBA te staan ingeschreven. Als dat wordt afgezet tegen de schatting van de totale populatie van 340.000 MOE-landers in 2010 (onderzoek Van der Heijden), kan worden geconcludeerd dat de gemiddelde GBA-registratiegraad ongeveer 30% is. Als wordt aangenomen dat de trend van een lichte stijging van de registratiegraad zicht verder doorzet over de periode 2010-2012, kan worden geconcludeerd dat de daadwerkelijke populatie arbeidsmigranten ongeveer drie keer groter is dan de geregistreerde groep. Deze bevinding ondersteunt daarmee de eerder gemaakte schatting.

Conclusie B: Op basis van het voorgaande kunnen we concluderen dat het totaal aantal in de SRE aanwezige EU-arbeidsmigranten in 2012 kan worden geschat tussen de 29.000 - 33.000.

³ Door afronding op vijftallen in de CBS-analyses over 2010, komt het voor dat het totaal niet overeenstemt met de som.

⁴ Quick scan schatting aantal arbeidsmigranten in Holland Rijnland 2012, Huiswerk advies en projecten, Hilversum, 2013

3.5 Door gemeenten zelf gemaakte schattingen

In het voorjaar van 2013 heeft het SRE onderzoek verricht onder gemeenten. Zij zijn daarbij onder meer gevraagd of zij zelf een schatting konden maken van het aantal in hun gemeente verblijvende arbeidsmigranten. Zes van de 21 gemeenten hebben een eigen schatting aangeleverd. Om verschillende redenen (o.a. verschillende gebruikte peildata, verwarring over woon- of werkgemeente, geen beeld beschikbaar) is het totaalbeeld onvolledig. In tabel 5 staat het overzicht weergegeven.

Tabel 5: verhouding tussen SRE-gemeenten gemaakte schattingen van het aantal arbeidsmigranten en de feitelijke GBA-registratie

gemeente	totaal GBA 2012	door gemeente zelf gemaakte schatting	verhoudingsfactor schatting/GBA
Asten	336	1.300	3,9
Bergeijk	73	350	4,8
Eindhoven	5316	7.000	1,3
Geldrop-Mierlo	272	386	1,4
Gemert-Bakel	522	1.500	2,9
Oirschot	54	200	3,7

Het door deze gemeenten inschatte aantal arbeidsmigranten ligt een factor 1,3 tot 4,8 keer hoger dan in 2012 geregistreerd in de eigen GBA ('ongewogen' gemiddeld 3 keer). Het valt op dat enkele gemeenten zelf een hogere schatting geven dan hiervoor voor de hele regio is beredeneerd, maar dat met name Eindhoven en Geldrop-Mierlo het aantal aanzienlijk lager dan gemiddeld inschatten. Omdat de basis voor de diverse gemeentelijke schattingen niet bekend is en er evenmin schattingen bekend zijn van de overige 15 gemeenten, zijn hier geen nadere conclusies aan te verbinden.

3.6 Verdeling van de schatting EU-arbeidsmigranten over het SRE (2012)

Als de schatting van het aantal arbeidsmigranten over de verschillende SRE-gemeenten wordt verdeeld, ontstaat het volgende beeld.

Tabel 6: schatting van het aantal EU-arbeidsmigranten naar gemeente, 31-12-2012

gemeente	bevolkings omvang (abs.)	bevolkings omvang (rel.)	min. schatting aantal arbeidsmi granten	max. schatting aantal arbeidsmi granten	% verdeling bij min. schatting
Asten	16.392	2	885	1.007	3
Bergeijk	18.191	2	192	219	1
Best	28.637	4	493	561	2
Bladel	19.635	3	524	597	2
Cranendonck	20.330	3	516	588	2
Deurne	31.733	4	490	558	2
Eersel	18.196	2	177	201	1
Eindhoven	218.433	29	14.007	15.939	48
Geldrop-Mierlo	38.768	5	717	816	2
Gemert-Bakel	29.101	4	1.375	1.565	5
Heeze-Leende	15.405	2	274	312	1
Helmond	89.023	12	5.030	5.724	17
Laarbeek	21.767	3	390	444	1
Nuenen, Gerwen en Nederwetten	22.645	3	387	441	1
Oirschot	17.926	2	142	162	0
Reusel-De Mierden	12.670	2	163	186	1
Someren	18.628	3	1.186	1.349	4
Son en Breugel	16.138	2	314	357	1
Valkenswaard	30.584	4	535	609	2
Veldhoven	44.092	6	951	1.082	3
Waalre	16.725	2	250	285	1
totaal	745.019	100%	29.000	33.000	100%

Opvallend is de positie van Eindhoven. Hoewel de stad 29% van de inwoners van het SRE telt, verblijft bijna de helft (48%) van alle arbeidsmigranten in deze stad. Ook in de gemeente Helmond lijken de arbeidsmigranten relatief ruim vertegenwoordigd. Beide steden bieden samen onderdak aan bijna 2/3 van alle arbeidsmigranten in de regio, terwijl zij 'slechts' 41% van de totale SRE--bevolking representeren. De overige SRE-gemeenten volgen - wat geschatte omvang van de populatie arbeidsmigranten betreft - op grote afstand. Overigens komt dit beeld overeen met ervaringen in andere regio's zoals Haaglanden. Uit onderzoek is gebleken dat in 2012 52% van de in de regio Haaglanden werkzame arbeidsmigranten in Den Haag woonde⁵.

3.7 Sex-ratio EU-arbeidsmigranten over het SRE (2012)

Tot slot wordt ingegaan op de sex-ratio van de populatie arbeidsmigranten. In tabel 6 staat per gemeente de verdeling weergegeven tussen mannen en vrouwen.

Tabel 7: sex-ratio populatie EU-arbeidsmigranten, 2012

gemeente	relatieve omvang aantal mannen (in %)	relatieve omvang aantal vrouwen (in %)	totaal (in %)
Asten	59	41	100
Bergeijk	51	49	100
Best	49	51	100
Bladel	68	32	100
Cranendonck	45	55	100
Deurne	47	53	100
Eersel	66	34	100
Eindhoven	50	50	100
Geldrop-Mierlo	44	56	100
Gemert-Bakel	46	54	100
Heeze-Leende	49	51	100
Helmond	46	54	100
Laarbeek	57	43	100
Nuenen, Gerwen en Nederwetten	41	59	100
Oirschot	39	61	100
Reusel-De Mierden	48	52	100
Someren	56	44	100
Son en Breugel	45	55	100
Valkenswaard	53	47	100
Veldhoven	51	49	100
Waalre	45	55	100
<i>totaal</i>	<i>50%</i>	<i>50%</i>	<i>100%</i>

Opvallend is dat de verhouding tussen mannen en vrouwen zeer evenwichtig is: er verblijven nagenoeg evenveel mannen als vrouwelijke EU-arbeidsmigranten in het SRE.

⁵ Arbeidsmigratie in het Stadsgewest Haaglanden, Panteia/EIM, 2012

4. Behoefteraming huisvesting arbeidsmigranten in het SRE

Om het geschatte aantal in de regio aanwezige EU-arbeidsmigranten te vertalen naar een concrete huisvestingsopgave, wordt een redeneerlijn gebruikt, die uit gaat van de minimale schatting van 29.000 arbeidsmigranten. Naar rato van het inwonertal wordt die 'omgeslagen' over alle gemeenten. Het spreekt overigens voor zich dat andere aannames leiden tot andere uitkomsten! De redeneerlijn bestaat uit twee stappen, te weten een behoefteraming huisvesting arbeidsmigranten op basis van de:

1. huidige vervangingsbehoefte
2. uitbreidingsbehoefte door economisch herstel

4.1 Redeneerlijn: huidige vervangingsbehoefte

- a) Uitgangspunt: 29.000 arbeidsmigranten in het SRE
- b) Ervaringscijfers leren dat ca. 50% van de arbeidsmigranten goed (d.w.z. volgens de geldende regels⁶) is gehuisvest. Voor het SRE betekent dit dat 14.500 arbeidsmigranten *niet* goed zijn gehuisvest. Dat vraagt dus extra aandacht voor deze 14.500 huisvestingsplaatsen
- c) Stel: 50% van 14.500 verblijfplaatsen is legaliseerbaar. Dan is er nog behoefte aan 7.250 vervangende huisvestingsplaatsen. In tabel 8 staat in de kolom 'vervangingsbehoefte' weergegeven wat het betekent als deze evenredig wordt omgeslagen over alle gemeenten in het SRE.

Tabel 8: evenredige verdeling huisvestingsopgave naar inwonertal SRE-gemeenten op basis van een beredeneerde opgave van de huidige vervangingsbehoefte (incl. stand van zaken per gemeente)

gemeente	inwoner aantal	vervangings behoefte (in huisvestings plaatsen)	input gemeente over bestaande huisvesting
Asten	16.392	160	'Het gaat om ruim 100 locaties in het buitengebied en binnen de bebouwde kom'.
Bergeijk	18.191	177	'Circa 210 personen zijn momenteel woonachtig in door de gemeente als goed beoordeelde huisvestings-situatie. Nog ca. 15 woningen (veelal in het buitengebied) worden op korte termijn beoordeeld of deze ook voldoen'.
Best	28.637	279	'Cijfermatig totaaloverzicht is onvoldoende actueel gezien het feit dat de gestelde prioriteit laag is'.
Bladel	19.635	191	'Woningen, vakantiewoningen en campings worden in principe in dit kader niet gecontroleerd. Pand Europalaan 75 (voormalig hotel, Axell, 40 plaatsen) is gecontroleerd en wordt dit jaar opnieuw gecontroleerd'.
Cranendonck	20.330	198	'Wij hebben geen cijfermatig totaaloverzicht van bestaande huisvestingssituaties. De afdeling handhaving schat dat er ongeveer 5 locaties zijn voor huisvesting van arbeidsmigranten. Er lopen op dit moment geen handhavingzaken dus als het goed is voldoen alle locaties op dit moment aan de normen'.
Deurne	31.733	309	'2 locaties: 1 locatie 10 plaatsen en 1 locatie 64 plaatsen Daarnaast zijn ons nog een aantal adressen bekend waar arbeidsmigranten gehuisvest zijn. Ten aanzien van deze adressen is ofwel een procedure tot legalisering ofwel een procedure tot beëindiging van de bewoning gestart. Beide locaties voldoen aan de normen'.
Eersel	18.196	177	'Dit gaat tot op heden om woningen: het aantal weten we niet exact: 15 tot 20 woningen, met circa 100 plaatsen. Verder zijn er ook soms arbeidsmigranten gehuisvest (bv seizoensarbeiders) op agr. bedrijf of op industrieterrein, maar hier hebben we geen aantallen bij. Mogelijk ook enkele plaatsen op recreatieterreinen/mini-campings, maar voor zover wij kunnen nagaan is dit beperkt. Qua veiligheid voldoen de huisvestingsplaatsen, in elk geval de plaatsen waar wij van weten, wel. Wij ontvangen ook geen klachten hierover. Ten aanzien van aspect ontkoppeling is hiervan vaak geen sprake, het gaat hier dan wel om bestaande situaties'.
Eindhoven	218.433	2.126	'Het gaat om ruim 2000 adressen. Op basis van onderzoek wordt er vanuit gegaan dat ca 10% van de adressen niet voldoet aan de normen'.
Geldrop-Mierlo	38.768	377	'Uit de Gemeentelijke Basisadministratie (GBA) blijkt dat er medio 2012 246 personen ingeschreven staan uit de zogenoemde MOE-landen. Het gaat om 192 personen op 88 adressen in Geldrop en 54 personen op 25 adressen in Mierlo. Via de belastingdienst, de politie en de gemeentelijke afdeling burgerzaken zijn er daarnaast nog 47 andere adressen bekend in Geldrop en 18 in Mierlo, waar sprake is van bewoning door arbeidsmigranten en/of kamerverhuur. Bewoners van deze adressen hebben zich niet ingeschreven in de GBA. Geldrop heeft op 21 mei de

⁶ D.w.z. conform uniforme huisvestingsnorm, bouwbesluit, bestemmingsplan en voorzien van de benodigde vergunningen!

			Beleidsnota Huisvesting Arbeidsmigranten vastgesteld. Deze zegt onder meer: controle en legalisering. Bij alle huisvestingsvormen (nieuw en bestaand) dient in ieder geval voldaan te worden aan de in deze beleidsnota opgenomen eisen, waarbij de Bed-voor-Bedregeling geldt als basis voor controle en handhaving'.
Gemert-Bakel	29.101	283	'± 75 locaties met in totaal 1400-1600 personen. De locaties, bij de gemeente bekend, voldoen aan eisen van (brand-)veiligheid. Planologische verankering moet deels nog'.
Heeze-Leende	15.405	150	'Met name op de campings (camping Heezerenbosch te Heeze, camping Recrenova te Sterksel en camping St. Jorishoeve) in de gemeente verblijven regelmatig arbeidsmigranten die zich niet inschrijven. In 2008 hebben er in de gemeente, samen met andere instanties zoals het Regionaal Coördinatiepunt Fraudebestrijding, politie, brandweer en de belastingdienst, controles plaatsgevonden'.
Helmond	89.023	866	'Niet bekend welke huisvesting aan de huidige normen voldoet'.
Laarbeek	21.767	212	'Bij gemeente zijn 31 locaties bekend met in totaal 388 plaatsen. Momenteel (jaarlijkse) inspectieronde door brandweer. Eigenaren van onveilige huisvestings-situaties worden aangeschreven'.
Nuenen, Gerwen en Nederwetten	22.645	220	'Geen pasklare antwoorden beschikbaar'
Oirschot	17.926	174	'Op 27 adressen in onze gemeente staan in totaal 46 personen ingeschreven in het GBA. 17 Bedrijven werken met arbeidsmigranten. De aantallen arbeidsmigranten die hier werken zijn grotendeels onbekend. Bij 10 van die 17 bedrijven vond huisvesting op het terrein plaats. Aan drie bedrijven is in het verleden ontheffing verleend voor huisvesting van arbeidsmigranten. Het is onbekend of daarvan gebruik is gemaakt'.
Reusel-De Mierden	12.670	123	'Er is een overzicht van bestaande huisvestings-situaties binnen onze gemeente. Deze zijn echter niet allemaal als goed beoordeelde situaties te omschrijven. In een aantal gevallen is er ook sprake van handhaving. Het gaat in totaal om ongeveer 25 locaties waar arbeidsmigranten gehuisvest zijn, zowel in de bebouwde kom, als in het buitengebied'.
Someren	18.628	181	'De raad heeft op 24 april 2013 het huisvestingsbeleid geëvalueerd. Het gewijzigde beleid staat een huisvesting toe van maximaal 40 personen voor permanente huisvesting. Het college van B&W kan bedrijven met seizoensarbeid een ontheffing verlenen om meerdere personen op het bedrijf te huisvesten. Na wijziging van het beleid blijven er verschillen met de regionale verklaring arbeidsmigranten. Om deze reden werkt de gemeente niet mee aan de uitvoering van het regionaal beleid, waaronder de inventarisatie door de stuurgroep'.
Son en Breugel	16.138	157	'Bestaande huisvestingssituaties: gaat om ca. 17 panden vnl. binnenstedelijk en ook op bedrijventerrein'.
Valkenswaard	30.584	298	
Veldhoven	44.092	429	'35 adressen komen in aanmerking voor controle, 23 zijn gecontroleerd: goed. 5 Panden onbewoond. 7 panden moeten nog .worden gecontroleerd'.
Waalre	16.725	163	'Niet bekend. Als er al sprake is van huisvesting van arbeidsmigranten vindt dit plaats in gewone huizen'.
<i>totaal</i>	<i>745.019</i>	<i>7.250</i>	

4.2 Redeneerlijn: uitbreidingsbehoefte door economisch herstel

- d) Prognoses geven bij economisch herstel een toename van het aantal arbeidsmigranten. Stel nu twee scenario's voor. Scenario 1: bij economische laagconjunctuur vindt 15% van de toename plaats. Scenario 2: bij economische midden/hoogconjunctuur vindt 35% van de toename plaats. Het vervolg van de redeneerlijn ziet er dan als volgt uit:

Tabel 9: redeneerlijn, uitbreidingsbehoefte door economisch herstel

vervolg redeneerlijn	scenario 1: verwachte economische laagconjunctuur, 15% groei aantal arbeidsmigranten	scenario 2: verwachte economische midden/hoogconjunctuur, 35% groei aantal arbeidsmigranten
1. behoefte aantal extra huisvestingsplaatsen op basis van economische aanwas	4.350	10.150
2. aantal huisvestingsplaatsen per 1.000 inwoners (bij het gelijkmatig 'omslaan'	5,8	13,6

over alle 745.019 inwoners die het SRE telt)		
--	--	--

Onderstaande tabel geeft op basis van deze redeneerlijn (kolommen scenario 1 en 2) weer hoe een evenredige verdeling van de huisvestingsopgave in het SRE eruit kan zien. Aangezien een toenemend aantal gemeenten actief is met het in beeld brengen en/of controleren en vergunnen van de huidige door arbeidsmigranten gebruikte woningvoorraad, staat in de rechterkolom de stand van zaken per gemeente weergegeven. Daarbij past wel de kanttekening dat er over het algemeen veel 'onder de radar' van de gemeente blijft.

Tabel 10: evenredige verdeling huisvestingsopgave naar inwonertal van SRE- gemeenten op basis van een beredeneerde opgave van de uitbreidingsbehoefte door economisch herstel (scenario 1: 15% en scenario 2: 35% groei aantal arbeidsmigranten) incl. stand van zaken per gemeente

gemeente	vervang- ingsbeh.	scenario 1: uitbreidings- behoefte o.b.v. ec. laagconjunc- tuur	scenario 2: uitbreidings- behoefte o.b.v. ec. midden/hoog conjunctuur	input gemeente over projecten in voorbereiding
Asten	160	96	223	
Bergeijk	177	106	248	
Best	279	167	390	
Bladel	191	115	268	'In ontwikkeling is een (particulier) project voor een flexhotel voor maximaal zo'n 150 tot 160 arbeidsmigranten'.
Cranendonck	198	119	277	'geen plannen in voorbereiding'
Deurne	309	185	432	'In voorbereiding: 1 locatie 10 plaatsen, 1 locatie 40 p, 1 locatie 80 p'.
Eersel	177	106	248	'Op dit moment verkeert het plan voor MigrantenLogiesgebouw in de laatste fase , de bouw is bijna gereed. Dit gebouw biedt plaats aan ca 80 mensen'.
Eindhoven	2.126	1.275	2.976	' Prestatieafspraken met de Eindhovense corporaties. Dit betreft 1000 tijdelijke huisvestingsplaatsen voor de periode 2012-2018. Te beginnen met 200 huisvestingsplaatsen voor 2012/2013. Als eerste: project Grafisch Lyceum;.
Geldrop- Mierlo	377	226	528	
Gemert-Bakel	283	170	396	
Heeze- Leende	150	90	210	
Helmond	866	520	1.213	'Er is opdracht gegeven een locatie studie uit te voeren. Op basis van deze studie is 1 locatie voorlopig aangewezen om verder uit te werken. Het plan moet nog uitgewerkt worden, maar voorlopig wordt uitgegaan van een capaciteit van 300 personen'.
Laarbeek	212	127	297	'Er loopt 1 project met Wst. Laarbeek, maakt deel uit van de met de woningstichting gemaakte prestatieafspraken'
Nuenen, Gerwen en Nederwetten	220	132	309	
Oirschot	174	105	244	
Reusel-De Mierden	123	74	173	
Someren	181	109	254	
Son en Breugel	157	94	220	'Geen plannen/projecten in voorbereiding'.
Valkenswaard	298	179	417	
Veldhoven	429	257	601	'Geen projecten in voorbereiding. Kamerbewoning: de gemeente is beleid aan het ontwikkelen t.a.v. kamerbewoning. De kwaliteitseisen t.b.v. arbeidsmigranten hoeven niet af te wijken van overige kamerverhuur'.
Waalre	163	98	228	'Geen plannen/projecten in voorbereiding'.
totaal	7.250	4.350	10.150	

Let op:

- De schattingen van de huidige vervangingsbehoefte lijken aan de voorzichtige kant.
- Als het gaat om de verwachte uitbreidingsbehoefte door economisch herstel, moeten bovenstaande cijfers met de nodige voorzichtigheid worden geïnterpreteerd. Binnen de populatie 'arbeidsmigranten' kan immers een segmentatie worden gemaakt naar woonbehoefte. Zo zullen seizoensmigranten doorgaans opteren voor snelle en toegankelijke vormen van flexwonen. Expats daarentegen zullen zich eerder richten op het duurdere woningmarktsegment. Het is aan individuele gemeenten de juiste 'bril' op te zetten bij het interpreteren van de cijfers over verwachte uitbreidingsbehoefte.

5. Bronnen

- Aantallen geregistreerde en niet-geregistreerde burgers uit MOE-landen die in Nederland verblijven, Rapportage schattingen 2009 en 2010, Van der Heijden, Universiteit Utrecht, 2013
- Arbeidsmigratie in het Stadsgewest Haaglanden, Panteia/EIM, 2012
- CBS, Statline, 2013
- Quick Scan aantal arbeidsmigranten in Holland Rijnland 2012, Huiswerk Advies en Projecten, 2013
- Toolkit 'Inschatting aantal EU-migranten op gemeentelijk niveau' handvatten voor gemeenten, CBS, in opdracht van Ministerie van BZK, VNG, Aedes, werkgevers- en werknemersorganisaties, 2012

Genoemde bronnen zijn te raadplegen op de website van het Expertisecentrum Flexwonen voor arbeidsmigranten: www.flexwonenarbeidsmigranten.nl

BIJLAGE GBA-inschrijvingen per gemeente, 31-12-2012

gemeente Asten

herkomstgroepering	aantal mannen	aantal vrouwen	totaal
<i>Midden- en Oost europa</i>			
Bulgarije	2	0	2
Estland	0	0	0
Hongarije	2	2	4
Letland	2	4	6
Litouwen	0	0	0
Polen	175	125	300
Roemenië	3	1	4
Slovenië	0	0	0
voormalig Tsjecho-Slowakije		1	1
<i>subtotaal</i>	<i>184</i>	<i>133</i>	<i>317</i>
<i>Zuid-Europa</i>			
Griekenland	5	1	6
Italië	4	2	6
Portugal	3	1	4
Spanje	1	2	3
<i>subtotaal</i>	<i>13</i>	<i>6</i>	<i>19</i>
totaal	197	139	336

gemeente Bergeijk

herkomstgroepering	aantal mannen	aantal vrouwen	totaal
<i>Midden- en Oost europa</i>			
Bulgarije	1	0	1
Estland	0	0	0
Hongarije	4	5	9
Letland	1	0	1
Litouwen	1	1	2
Polen	17	20	37
Roemenië	3	2	5
Slovenië	0	0	0
voormalig Tsjecho-Slowakije	1	3	4
<i>subtotaal</i>	<i>28</i>	<i>31</i>	<i>59</i>
<i>Zuid-Europa</i>			
Griekenland	0	0	0
Italië	0	2	2
Portugal	7	3	10
Spanje	2	0	2
<i>subtotaal</i>	<i>9</i>	<i>5</i>	<i>14</i>
totaal	37	36	73

gemeente Best

herkomstgroepering	aantal mannen	aantal vrouwen	totaal
<i>Midden- en Oost europa</i>			
Bulgarije	1	2	3
Estland	0	0	0
Hongarije	1	3	4
Letland	0	1	1
Litouwen	3	3	6
Polen	73	69	142
Roemenië	3	6	9
Slovenië	0	0	0
voormalig Tsjecho-Slowakije	1		1
<i>subtotaal</i>	<i>82</i>	<i>84</i>	<i>166</i>
<i>Zuid-Europa</i>			
Griekenland	2		2
Italië	4	3	7
Portugal	4	2	6
Spanje	0	6	6
<i>subtotaal</i>	<i>10</i>	<i>11</i>	<i>21</i>
totaal	92	95	187

gemeente Bladel

herkomstgroepering	aantal mannen	aantal vrouwen	totaal
<i>Midden- en Oost europa</i>			
Bulgarije	0	0	0
Estland	0	0	0
Hongarije	3	3	6
Letland	7	2	9
Litouwen	4	2	6
Polen	61	35	96
Roemenië	6	2	8
Slovenië	4	1	5
voormalig Tsjecho-Slowakije	1	0	1
<i>subtotaal</i>	<i>86</i>	<i>45</i>	<i>131</i>
<i>Zuid-Europa</i>			
Griekenland			
Italië		1	1
Portugal	49	17	66
Spanje	1	0	1
<i>subtotaal</i>	<i>50</i>	<i>18</i>	<i>68</i>
totaal	136	63	199

gemeente Cranendonck

herkomstgroepering	aantal mannen	aantal vrouwen	totaal
<i>Midden- en Oost europa</i>			
Bulgarije	1	3	4
Estland	0	0	0
Hongarije	2	3	5
Letland	4	3	7
Litouwen	0	3	3
Polen	56	66	122
Roemenië	0	5	5
Slovenië	0	1	1
voormalig Tsjecho-Slowakije	4	7	11
<i>subtotaal</i>	<i>67</i>	<i>91</i>	<i>158</i>
<i>Zuid-Europa</i>			
Griekenland	3	1	4
Italië	10	5	15
Portugal	5	2	7
Spanje	4	8	12
<i>subtotaal</i>	<i>22</i>	<i>16</i>	<i>38</i>
totaal	89	107	196

gemeente Deurne

herkomstgroepering	aantal mannen	aantal vrouwen	totaal
<i>Midden- en Oost europa</i>			
Bulgarije	1	3	4
Estland	0	0	0
Hongarije	0	2	2
Letland	2	3	5
Litouwen	0	1	1
Polen	48	62	110
Roemenië	1	7	8
Slovenië	0	0	0
voormalig Tsjecho-Slowakije	1	5	6
<i>subtotaal</i>	<i>53</i>	<i>83</i>	<i>136</i>
<i>Zuid-Europa</i>			
Griekenland	12	8	20
Italië	5	4	9
Portugal	13	1	14
Spanje	4	3	7
<i>subtotaal</i>	<i>34</i>	<i>16</i>	<i>50</i>
totaal	87	99	186

gemeente Eersel

herkomstgroep	aantal mannen	aantal vrouwen	totaal
<i>Midden- en Oost europa</i>			
Bulgarije	0	0	0
Estland	0	0	0
Hongarije	2	4	6
Letland	1	0	1
Litouwen	0	0	0
Polen	21	13	34
Roemenië	7	2	9
Slovenië	0	0	0
voormalig Tsjecho-Slowakije	0	0	0
<i>subtotaal</i>	<i>31</i>	<i>19</i>	<i>50</i>
<i>Zuid-Europa</i>			
Griekenland	3	0	3
Italië	4	1	5
Portugal	6	2	8
Spanje	0	1	1
<i>subtotaal</i>	<i>13</i>	<i>4</i>	<i>17</i>
totaal	44	23	67

gemeente Eindhoven

herkomstgroep	aantal mannen	aantal vrouwen	totaal
<i>Midden- en Oost europa</i>			
Bulgarije	148	168	316
Estland	7	7	14
Hongarije	105	148	253
Letland	25	29	54
Litouwen	42	40	82
Polen	850	1.057	1.907
Roemenië	143	212	355
Slovenië	1	1	2
voormalig Tsjecho-Slowakije	77	111	188
<i>subtotaal</i>	<i>1.398</i>	<i>1.773</i>	<i>3.171</i>
<i>Zuid-Europa</i>			
Griekenland	239	128	367
Italië	406	275	681
Portugal	166	106	272
Spanje	433	392	825
<i>subtotaal</i>	<i>1.244</i>	<i>901</i>	<i>2.145</i>
totaal	2.642	2.674	5.316

gemeente Geldrop-Mierlo

herkomstgroepering	aantal mannen	aantal vrouwen	totaal
<i>Midden- en Oost europa</i>			
Bulgarije	8	8	16
Estland	1	1	2
Hongarije	10	13	23
Letland	1	0	1
Litouwen	0	3	3
Polen	57	86	143
Roemenië	0	0	0
Slovenië	0	0	0
voormalig Tsjecho-Slowakije	5	8	13
<i>subtotaal</i>	<i>82</i>	<i>119</i>	<i>201</i>
<i>Zuid-Europa</i>			
Griekenland	16	10	26
Italië	0	0	0
Portugal	11	7	18
Spanje	11	16	27
<i>subtotaal</i>	<i>38</i>	<i>33</i>	<i>71</i>
totaal	120	152	272

gemeente Gemert-Bakel

herkomstgroepering	aantal mannen	aantal vrouwen	totaal
<i>Midden- en Oost europa</i>			
Bulgarije	1	5	6
Estland	0	0	0
Hongarije	9	3	12
Letland	2	2	4
Litouwen	3	6	9
Polen	169	206	375
Roemenië	1	3	4
Slovenië	0	0	0
voormalig Tsjecho-Slowakije	9	11	20
<i>subtotaal</i>	<i>194</i>	<i>236</i>	<i>430</i>
<i>Zuid-Europa</i>			
Griekenland	4	4	8
Italië	4	4	8
Portugal	37	32	69
Spanje	3	4	7
<i>subtotaal</i>	<i>48</i>	<i>44</i>	<i>92</i>
totaal	242	280	522

gemeente Heeze-Leende

herkomstgroepering	aantal mannen	aantal vrouwen	totaal
<i>Midden- en Oost europa</i>			
Bulgarije	0	1	1
Estland	0	1	1
Hongarije	3	7	10
Letland	1	1	2
Litouwen	0	1	1
Polen	38	20	58
Roemenië	1	5	6
Slovenië	0	0	0
voormalig Tsjecho-Slowakije	0	1	1
<i>subtotaal</i>	<i>43</i>	<i>37</i>	<i>80</i>
<i>Zuid-Europa</i>			
Griekenland	0	0	0
Italië	6	10	16
Portugal	1	1	2
Spanje	1	5	6
<i>subtotaal</i>	<i>8</i>	<i>16</i>	<i>24</i>
totaal	51	53	104

gemeente Helmond

herkomstgroepering	aantal mannen	aantal vrouwen	totaal
<i>Midden- en Oost europa</i>			
Bulgarije	15	17	32
Estland	3	3	6
Hongarije	7	27	34
Letland	17	13	30
Litouwen	5	9	14
Polen	525	670	1.195
Roemenië	25	38	63
Slovenië	0	0	0
voormalig Tsjecho-Slowakije	13	28	41
<i>subtotaal</i>	<i>610</i>	<i>805</i>	<i>1.415</i>
<i>Zuid-Europa</i>			
Griekenland	20	6	26
Italië	29	19	48
Portugal	176	137	313
Spanje	46	61	107
<i>subtotaal</i>	<i>271</i>	<i>223</i>	<i>494</i>
totaal	881	1.028	1.909

gemeente Laarbeek

herkomstgroepering	aantal mannen	aantal vrouwen	totaal
<i>Midden- en Oost europa</i>			
Bulgarije	0	1	1
Estland	0	0	0
Hongarije	0	1	1
Letland	1	0	1
Litouwen	0	0	0
Polen	50	39	89
Roemenië	1	2	3
Slovenië	0	0	0
voormalig Tsjecho-Slowakije	2	2	4
<i>subtotaal</i>	<i>54</i>	<i>45</i>	<i>99</i>
<i>Zuid-Europa</i>			
Griekenland	5	2	7
Italië	4	3	7
Portugal	7	8	15
Spanje	15	5	20
<i>subtotaal</i>	<i>31</i>	<i>18</i>	<i>49</i>
totaal	85	63	148

gemeente Nuenen ca

herkomstgroepering	aantal mannen	aantal vrouwen	totaal
<i>Midden- en Oost europa</i>			
Bulgarije	1	4	5
Estland	1	2	3
Hongarije	4	11	15
Letland	1	4	5
Litouwen	1	0	1
Polen	16	24	40
Roemenië	5	9	14
Slovenië	0	1	1
voormalig Tsjecho-Slowakije	0	4	4
	0	3	3
<i>subtotaal</i>	<i>29</i>	<i>62</i>	<i>91</i>
<i>Zuid-Europa</i>			
Griekenland	3	3	6
Italië	16	9	25
Portugal	8	2	10
Spanje	5	10	15
<i>subtotaal</i>	<i>32</i>	<i>24</i>	<i>56</i>
totaal	61	86	147

gemeente Oirschot

herkomstgroepering	aantal mannen	aantal vrouwen	totaal
<i>Midden- en Oost europa</i>			
Bulgarije	0	0	0
Estland	0	0	0
Hongarije	2	3	5
Letland	0	0	0
Litouwen	0	1	1
Polen	13	23	36
Roemenië	0	0	0
Slovenië	0	0	0
voormalig Tsjecho-Slowakije	0	1	1
<i>subtotaal</i>	<i>15</i>	<i>28</i>	<i>43</i>
<i>Zuid-Europa</i>			
Griekenland	1	0	1
Italië	2	1	3
Portugal	3	1	4
Spanje	0	3	3
<i>subtotaal</i>	<i>6</i>	<i>5</i>	<i>11</i>
totaal	21	33	54

gemeente Reusel-De Mierden

herkomstgroepering	aantal mannen	aantal vrouwen	totaal
<i>Midden- en Oost europa</i>			
Bulgarije	0	0	0
Estland	0	0	0
Hongarije	1	3	4
Letland	0	0	0
Litouwen	0	0	0
Polen	20	20	40
Roemenië	0	5	5
Slovenië	0	0	0
voormalig Tsjecho-Slowakije	0	1	1
<i>subtotaal</i>	<i>21</i>	<i>29</i>	<i>50</i>
<i>Zuid-Europa</i>			
Griekenland			
Italië	1	0	1
Portugal	8	3	11
Spanje	0	0	0
<i>subtotaal</i>	<i>9</i>	<i>3</i>	<i>12</i>
totaal	30	32	62

gemeente Someren

herkomstgroepering	aantal mannen	aantal vrouwen	totaal
<i>Midden- en Oost europa</i>			
Bulgarije	2	3	5
Estland	0	0	0
Hongarije	7	5	12
Letland	8	22	30
Litouwen	6	1	7
Polen	204	155	359
Roemenië	2	0	2
Slovenië	0	0	0
voormalig Tsjecho-Slowakije	3	2	5
<i>subtotaal</i>	<i>232</i>	<i>188</i>	<i>420</i>
<i>Zuid-Europa</i>			
Griekenland	2	1	3
Italië	3	3	6
Portugal	8	4	12
Spanje	6	3	9
<i>subtotaal</i>	<i>19</i>	<i>11</i>	<i>30</i>
totaal	251	199	450

gemeente Son en Breugel

herkomstgroepering	aantal mannen	aantal vrouwen	totaal
<i>Midden- en Oost europa</i>			
Bulgarije	0	2	2
Estland	0	0	0
Hongarije	4	3	7
Letland	0	0	0
Litouwen	2	3	5
Polen	27	29	56
Roemenië	1	3	4
Slovenië	0	0	0
voormalig Tsjecho-Slowakije	1	5	6
<i>subtotaal</i>	<i>35</i>	<i>45</i>	<i>80</i>
<i>Zuid-Europa</i>			
Griekenland	5	4	9
Italië	7	13	20
Portugal	4	3	7
Spanje	2	1	3
<i>subtotaal</i>	<i>18</i>	<i>21</i>	<i>39</i>
totaal	53	66	119

gemeente Valkenswaard

herkomstgroepering	aantal mannen	aantal vrouwen	totaal
<i>Midden- en Oost europa</i>	1	1	2
Bulgarije	0	0	0
Estland	2	4	6
Hongarije	1	0	1
Letland	3	1	4
Litouwen	53	55	108
Polen	3	8	11
Roemenië	0	0	0
Slovenië	0	0	0
voormalig Tsjecho-Slowakije	0	0	0
<i>subtotaal</i>	<i>63</i>	<i>69</i>	<i>132</i>
<i>Zuid-Europa</i>			
Griekenland	10	7	17
Italië	7	2	9
Portugal	21	8	29
Spanje	7	9	16
<i>subtotaal</i>	<i>45</i>	<i>26</i>	<i>71</i>
totaal	108	95	203

gemeente Veldhoven

herkomstgroepering	aantal mannen	aantal vrouwen	totaal
<i>Midden- en Oost europa</i>			
Bulgarije	2	6	8
Estland	1	0	1
Hongarije	25	13	38
Letland	9	3	12
Litouwen	3	0	3
Polen	67	66	133
Roemenië	9	13	22
Slovenië	0	0	0
voormalig Tsjecho-Slowakije	3	24	27
<i>subtotaal</i>	<i>119</i>	<i>125</i>	<i>244</i>
<i>Zuid-Europa</i>			
Griekenland	7	6	13
Italië	23	19	42
Portugal	18	12	30
Spanje	17	15	32
<i>subtotaal</i>	<i>65</i>	<i>52</i>	<i>117</i>
totaal	184	177	361

gemeente Waalre

herkomstgroepering	aantal mannen	aantal vrouwen	totaal
<i>Midden- en Oost europa</i>			
Bulgarije	2	3	5
Estland	0	0	0
Hongarije	4	4	8
Letland	0	0	0
Litouwen	0	0	0
Polen	12	25	37
Roemenië	4	4	8
Slovenië	0	0	0
voormalig Tsjecho-Slowakije	1	5	6
<i>subtotaal</i>	<i>23</i>	<i>41</i>	<i>64</i>
<i>Zuid-Europa</i>			
Griekenland	5	3	8
Italië	8	3	11
Portugal	2	1	3
Spanje	5	4	9
<i>subtotaal</i>	<i>20</i>	<i>11</i>	<i>31</i>
totaal	43	52	95